

A KAMARAI MINŐSÉG- ELLENŐRZÉS TAPASZTALATAI

Minőségellenőrzés és annak tapasztalatai

1. Minőségellenőrzés

- 1.1 A Könyvvizsgáló általánosminőségi céljai és átfogó céljai
- 1.2 A minőségellenőrzés folyamata, változása, követelmények
- 1.3 Eljárási szabályok
- 1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

2. Követelmények és jellemző hibák területenként

- 2.1 A megbízás elfogadása
- 2.2 Kockázatbecslés és tervezés, figyelemmel a csalás kockázatára
- 2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás
- 2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek
- 2.5 Áttekintés, könyvvizsgálói jelentés

3. MIR ellenőrzés módszertana

1.1. A könyvvizsgáló minőségi és átfogó céljai

Minőségi célok – általános minőségi célok

- **A könyvvizsgálati megbízások során a szakmai és etikai standardoknak megfelelő, minőségi munka végrehajtása**
- Ügyfelek részére magas színvonalú szolgáltatás nyújtása
- A könyvvizsgáló szakma hírnevének megőrzése, hozzájárulás a szakma fejlődéséhez.
- Könyvvizsgálók szakértelmének és képességeinek folyamatos fejlesztése
- Egyéb, a könyvvizsgáló által saját működése szempontjából releváns minőségi célok

1.1. A könyvvizsgáló minőségi és átfogó céljai

Minőségi célok – megjelenése a könyvvizsgálói jelentésben

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján **hajtottuk végre**. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak az éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a társasgától a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyvében (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és **megfelelünk** az ugyanezen normákban szereplő **további etikai előírásoknak is**.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

1.1. A könyvvizsgáló minőségi és átfogó céljai

A könyvvizsgáló átfogó céljai

- **Kellő bizonyosságot** szerezni arról, hogy a **pénzügyi kimutatások egésze mentes a lényeges hibás állításoktól**, képessé téve ezzel a könyvvizsgálót arra, hogy véleményt nyilvánítson arról, hogy **a pénzügyi kimutatások minden lényeges szempontból a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvekkel összhangban készültek-e**
- A könyvvizsgáló megállapításainak megfelelő jelentést készíteni a pénzügyi kimutatásokról, valamint a megállapításokat megfelelően kommunikálni
- A gazdasági egység vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről **megbízható és valós képet adni** az egységgel kapcsolatba kerülő **minden érdekhordozó számára.**

1.1. A könyvvizsgáló minőségi és átfogó céljai

Átfogó célok – megjelenése a könyvvizsgálói jelentésben

A könyvvizsgáló éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk **kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy az éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást**, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha észszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott összevont (konsolidált) éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során **szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn**.

1.2. A minőségellenőrzés folyamata, változása

A kamarai minőségellenőrzés rendszere, követelmények

- Az ellenőrzés fókusza a **tartalmi elemekre irányul**.
- A **tervezés-kockázatbecslés** az ügyfél sajátosságainak figyelembevételével történik-e.
- A **végrehajtás** a jelentős könyvvizsgálati kockázatokkal összhangban van-e, a könyvvizsgálati eljárások mennyire fedik le ezeket a kockázatokat.
- Nagyobb a hangsúly a **könyvvizsgálati bizonyítékok** tartalmi értékelésén (mintavétel, következtetések bizonyíthatósága).

1.2. A kamarai minőségellenőrzés rendszere, követelmények

- A speciális területek:
 - **csalás** kockázatának értékelése
 - kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók értékelése,
 - vállalkozás folytatásának elve érvényesülésére vonatkozó vezetői felmérés ellenőrzése,
 - jelentős fordulónap utáni események értékelése.

- A feltárt hibák kiértékelésének és kezelésének megfelelősége.

- Összefüggések a kérdések között.

1.3 Eljárási szabályok

A) Szabályozás

Minőségellenőrzési Eljárási Szabályzat

Hatályos: 2025.09.25

Minőségellenőrzési Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzata

Hatályos: 2023.05.05

B) Tájékoztató levelek

C) Kérdőívek – MIR (!) attól függően, hogy egyedül vagy társaságban/asszisztenssel

Hatályos: 2025.09.25.

D) Kérdőívek – Egyedi megbízások

E) Nyilatkozatok, visszajelzések összesítése

F) Segédletek (megbízólevél)

1.3 Eljárási szabályok

A minőségellenőrzés folyamata

Minőségellenőrzési terv	Tárgyév 08.31
Tájékoztató levél Ügyfildossziék, ellenőr hozzárendelés	Tárgyév 09. hó
Hatósági eljárás indítása Értesítő levél	Ellenőrzés – 8 nap

Az ellenőrzés, mint eljárás az értesítő levél kiküldésével kezdődik. **A kiválasztott megbízást (okat) 8 nappal az ellenőrzés előtt lehet megismerni** az értesítő levélből. Az ellenőr is ekkor kapja a megbízólevelét.

1.3 Eljárási szabályok

A minőségellenőrzés folyamata

Helyszíni ellenőrzés

Egyeztetett időpont: 0. nap

Helyszín kiválasztása: az ellenőrzött jogosult a kiválasztásra

A kamarai tag székhelye / MKVK helyi szervezet irodája

On-line ellenőrzés (teljeskörű dokumentáció benyújtása)

Az ellenőrzés előtti napig feltöltendő dokumentumok

Eljárási szabályzat (33) pont:

megbízás elfogadása/ hosszabbítása, tervezési munkaprogram,
lényegesség számítás, két kiválasztott terület
végrehajtása, teljességi nyilatkozat

Könyvvizsgálati dokumentumok

A kérdőív/ek egyes kérdéseivel kapcsolatos
releváns könyvvizsgálati dokumentumok
minőségellenőr részére történő bemutatása
és átadása az ellenőrzött feladatát képezi

1.3 Eljárási szabályok

Milyen dokumentumokat kap az ellenőrzött?

- 1 - 1 példányt át kell adni
- Nyilatkozatok (függetlenségi, titoktartási)
- Jegyzőkönyv (lehetőség nyilatkozatra, észrevételre)
- Dokumentumjegyzék (teljeskörűséget igazolja az aláírás)

- Kérésre átadható
- Kitöltött kérdőív

Előzetes (!) eredmény

1.3 Eljárási szabályok

Sajátos eljárás és értékelés

Egyedi megbízások értékelése

- Megismert dokumentumok alapján nincsenek alátámasztva a könyvvizsgálói jelentésben foglaltak

5.10-re adott „nem válasz”: megbízás eredményének kiszámításakor az alkalmazott kérdőív „igen” és „nem” válaszai összes darabszámának 40%-ával kell megnövelni a figyelembe vett kérdésszámot

- Függetlenségre, összeegyeztethetlenségre, alkalmasságra vonatkozó előírások nem teljesülése

Le kell folytatni az ellenőrzést, amennyiben a bizottság megalapozottnak tartja a vonatkozó kérdésre (1.2) adott nem választ, úgy a kérdőív valamennyi „igen” válasz „nem” válaszra módosul

Belső minőségirányítási rendszer értékelése

- a könyvvizsgáló szolgáltató nem megfelelően alkalmazta
 - a jogszabályokban, valamint a standardokban foglaltakat, és/vagy – a belső szabályzatában rögzített saját minőségbiztosítási eljárásait és módszerét a megbízás(ok) végrehajtása során

megbízás eredményének kiszámításakor az alkalmazott kérdőív „igen” és „nem” válaszai összes darabszámának 35%-ával kell megnövelni a figyelembe vett kérdésszámot (5.4)

1.3 Eljárási szabályok

A helyszíni ellenőrzést követően

Zárójelentés,
Dokumentumok feltöltése

Helyszíni ellenőrzés + 3 nap

- Teljes képet ad az ellenőrzésről, annak eredményéről
- „NEM” válaszok indoklásai a kérdőív alapján
- Javaslatok, ajánlások megfogalmazása

Dokumentumok kiküldése az
ellenőrzöttnek

3 napon belül

1.3 Eljárási szabályok

A helyszíni ellenőrzést követően

Észrevétel

Ellenőrzési dokumentumok
kézhezvétele + 8 nap

Előterjesztés: hatósági eljárásonként a megfelelő elektronikus űrlap segítségével,
a személyre szabott ügyintézési felületen keresztül

Követelmény: lényegre törő legyen, igazodjon a kérdőív kérdéseihez

Bizottsági felülvizsgálat

Ezt követően válik véglegessé az
eredmény

A bizottság a bizonyítékokat és körülményeket mérlegelve a zárójelentésben
foglaltaktól eltérően is értékelhet, de azt indokolnia kell.

1.3 Eljárási szabályok

Az ellenőrzés lezárása

Határozathozatal

Az ellenőrzés megindításától számított
90 napon belül

Határozat tartalma:

- **Ellenőr megállapításai**
- **Ellenőrzött észrevétele**
- **Bizottság értékelése**

Megfelelt: 80-100 %, Megfelelt megjegyzéssel 60-79,99 %, Nem felelt meg: 60 % alatt

Több megbízás esetén a legalacsonyabb %-os érték határozza meg a végső eredményt.

- **Szankciók alkalmazása**

- Figyelmeztetés a nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére
- Kötelezés továbbképzésen való részvételre
- Pénzbírság
- Minősítés megvonásának kezdeményezése
- Eltiltás könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától
- Felelős személy és a jogsértés tényének közzététele a kamara honlapján

1.3 Eljárási szabályok

Szankció - pénzbírság

- kamarai tag könyvvizsgáló és könyvvizsgáló cég esetén (tag éves jövedelme/éves nettó árbevétel alapján)
 - **Mértéke** a sávosan az elért %-nak megfelelően (minimum/maximum) (elj.szab.(59))
 - 40,00-59,99 % 150 ezer Ft-tól** az éves jöv.10 %-áig (max. 600 ezer Ft)
 - 20,00-39,99 % 450 ezer Ft-tól** az éves jöv.30 %-áig (max. 1 millió Ft)
 - 0 -19,99 % 600 ezer Ft-tól** az éves jöv. 50 %-áig (max. 100 millió Ft)
- Társaság esetén jövedelem alatt a nettó árbevétel értendő,
felső korlát 500 millió Ft
- Ha az előző ellenőrzés is „nem felelt meg” minősítéssel zárult, akkor a harmadik sáv alkalmazandó.)
- a körülmények mérlegelésével (elj.szab.(58))

1.3 Eljárási szabályok

Szankció - tevékenységtől való eltiltás

Tevékenységtől való eltiltásra akkor kerülhet sor, ha

- a) az IGEN válaszok aránya nem éri el a 20%-ot és/vagy**
- b) a legutóbbi ellenőrzés is „nem felelt meg” eredménnyel zárult**

A tagsági viszony megszűnése:

Kkt. 30. § (1) d) A közfelügyeleti hatóság, vagy a kamara minőségellenőrzési bizottságának jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltásról szóló határozata alapján

Alapszabály 175., 180. pontok

Felvételi szabályzat 39. pont

1.3 Eljárási szabályok

Szankció - tevékenységtől való eltiltás

Tevékenységtől való eltiltás időtartama

A jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás az Eljárási Szabályzat (58) pontjában részletezett körülmények mérlegelésével **3 évig terjedhet** azzal, hogy **az eltiltás mértéke fő szabály szerint**

- a) pont szerinti esetben **(20 % alatt) 2 év**
- b) pont szerinti esetben **(előző ellenőrzés is „nem felelt meg”)**
 - 40,00-59,99 % közötti eredmény esetén **1 év,**
 - 20,00-39,99 % közötti eredmény esetén **2 év,**
 - 0-19,99 % közötti eredmény esetén **3 év.**

(A határozat jogerőssé válásának napjától kezdődik.)

1.3 Eljárási szabályok

A visszatérés szabályai a tevékenységtől való eltiltást követően

Szabályozás:

A tagsági viszony keletkezése:

Kkt. 10. § (2) A kamarai tagfelvétel tekintetében a **kamara felvételi bizottsága jár el** (Alapszabály 105., 106. pontok, Felvételi szabályzat III/1pont).

Kérelem benyújtása a felvételi bizottsághoz

(elektronikus űrlap, nyilatkozatok, igazgatási szolgáltatási díj megfizetése)

Szakmai kompetencia vizsga - Kkt. 104. §

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Ellenőrzésre történő kiválasztás szempontjai

- A minőségellenőrzéseket **kockázatelemzés** alapján, úgy kell elrendelni, hogy a kamarai tag könyvvizsgálónál, könyvvizsgáló cégnél **6 évente** legalább egyszer sor kerüljön minőségellenőrzésre (elj.szab (13))

- vizsgálandó megbízás kiválasztása (elj.szab (24-29))
 - előző minőségellenőrzés óta elvégzett megbízások
 - összes jogviszonyra vonatkozóan
 - vizsgált egyedi megbízások száma:
1, 2 esetleg több, de legfeljebb 8

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Kockázat alapú szempontrendszer

- 6 év – természetes személy esetén
- 6 év – könyvvizsgáló társaság esetén
- Nem felelt meg
- Új piacra lépő / Újra piacra lépő
- Szüneteltető státusz nem mentesítő körülmény, ha még adott ki jelentést
- 100-nál több jelentés, ha az előző eredmény eltérő a megfelelttől, de 250 felett eredménytől függetlenül
- 150 eFt-nál alacsonyabb átlag díj, ha az előző eredmény eltérő a megfelelttől
- 1 jelentés, ha az előző eredmény eltérő a megfelelttől
- Nulla munkaórát jelentő
- Hibás adatszolgáltatást benyújtó
- Megnövekedett jelentésszám
- PM intézkedési terv
- Fegyelmi ág

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Kötelezően feltöltendő anyagok

Az ellenőrzött köteles digitalizált formában feltölteni a rendszerbe a következő dokumentumokat (elj.szab. (33)):

- Megbízás elfogadás/meghosszabbítás dokumentumai
- Lényegességi küszöbérték számítás dokumentumai
- Tervezési dokumentáció (kockázatbecslés)
- Teljességi nyilatkozat
- A kockázatbecslése szerinti két fő vizsgálati terület végrehajtását összefoglaló munkalapok*

*A kiválasztott terület lehet mérleg / eredménykimutatás sor. A kijelölésnél elsődlegesen a könyvvizsgáló kockázatbecslését kell alapul venni. Ha azzal a minőségellenőr nem ért egyet, akkor a minőségellenőr határozza meg az ellenőrzés alá vont könyvvizsgálati területet, melyet írásban megfelelően indokolnia szükséges.

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Kötelezően feltöltendő anyagok – a feltöltés módja

- MKVK saját adatok / Minőség ellenőrzési tárhely

MINŐSÉG ELLENŐRZÉSI TÁRHELY

Helyszíni minőségellenőrzés előtt 8 nappal (az eljárás indulásakor) válik aktívvá

Két hasábos felépítésű

- balra – feltöltött dokumentumok
- jobbra – kérdőív **releváns kérdései**, ahova a kötelezően fel kell tölteni dokumentumot (ha két megbízás, két kérdőív)
kérdőív kérdéseire hozzárendelés opcionális

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Kötelezően feltöltendő anyagok – a feltöltés módja

➤ Általános kérdőívre (9. számú melléklet) vonatkozóan

Dokumentum	Kérdőív kérdés száma
megbízás elfogadás/meghosszabbítása	1.3 kérdés
lényegesség számítás dokumentációja	2.4 kérdés
tervezési dokumentum (kockázatbecslés)	2.8 kérdés
teljességi nyilatkozat	3.14 kérdés
kiválasztott területek végrehajtását összefoglaló munkalap	3.I/4 és 3.II/4 kérdések

1.4 Kiválasztási szempontok, feltöltendő anyagok

Online minőségellenőrzés

- Ellenőrzött kezdeményezheti
- Technikai előfeltételeket az ellenőrzöttnek kell vállalnia és biztosítania (az válassza ezt, aki erre fel van készülve)
- Teljeskörű dokumentáció alapján
- Három lehetőség
 - Dokumentáció feltöltése MKVK szerverére (minőségellenőrzési tárhely)
 - One Drive-ra feltöltött dokumentáció
 - Ellenőrzött hozzáférést ad a minőségellenőrnek

2. KÖVETELMÉNYEK ÉS JELLEMZŐ HIBÁK TERÜLETENKÉNT

ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK JAVASLATOK

2.1 A megbízás elfogadása/folytatása területén tapasztalt hibák, hiányosságok és az ezzel kapcsolatos javaslatok

2.1 A megbízás elfogadása/folytatása

Jellemző megállapítások:

- A könyvvizsgáló nem mérte fel (vagy nem dokumentálta) a megbízás elfogadása előtt a függetlenségi, összeférhetetlenségi, etikai követelményeknek való megfelelést és az egyéb, a megbízás teljesítését befolyásoló körülményeket. Erről nem rendelkezett írásos dokumentummal.

Információ
gyűjtés

Értékelés

Dokumentálás

- Összeférhetetlenségi követelmények nem teljesültek (közeli hozzátartozó).

IESBA Etikai
Kódex

2.1 A megbízás elfogadása/folytatása

- A könyvvizsgáló nem mérte fel a megbízás teljesítéséhez szükséges erőforrásait (több száz ügyfélnél vállalt megbízást, melyet nem tudott megfelelő minőségben teljesíteni).

Képesség,
Szakértelem

Munkaidő-
kalkuláció

Minőség
áttekintése

Időbeni
ütemezés

Költségbecslés

2.1 A megbízás elfogadása/folytatása

- A könyvvizsgáló megválasztása nem került bejegyzésre a cégbíróságon, a könyvvizsgáló nem tudta igazolni a megválasztását.

Munkalap és
nyilatkozat

Taggyűlési
határozat

Vezetői levél

- A megbízás elfogadásának/megtartásának vizsgálati dokumentumai (ellenőrző listák) készítésének dátuma későbbi, mint az elfogadó nyilatkozat kibocsátásának dátuma.

Időbeliség

2.1 A megbízás elfogadása/folytatása

- Nem az előírásoknak megfelelő tartalmú szerződést kötöttek.

Tartalom:
ISA 210

Írásban
90 napon
belül

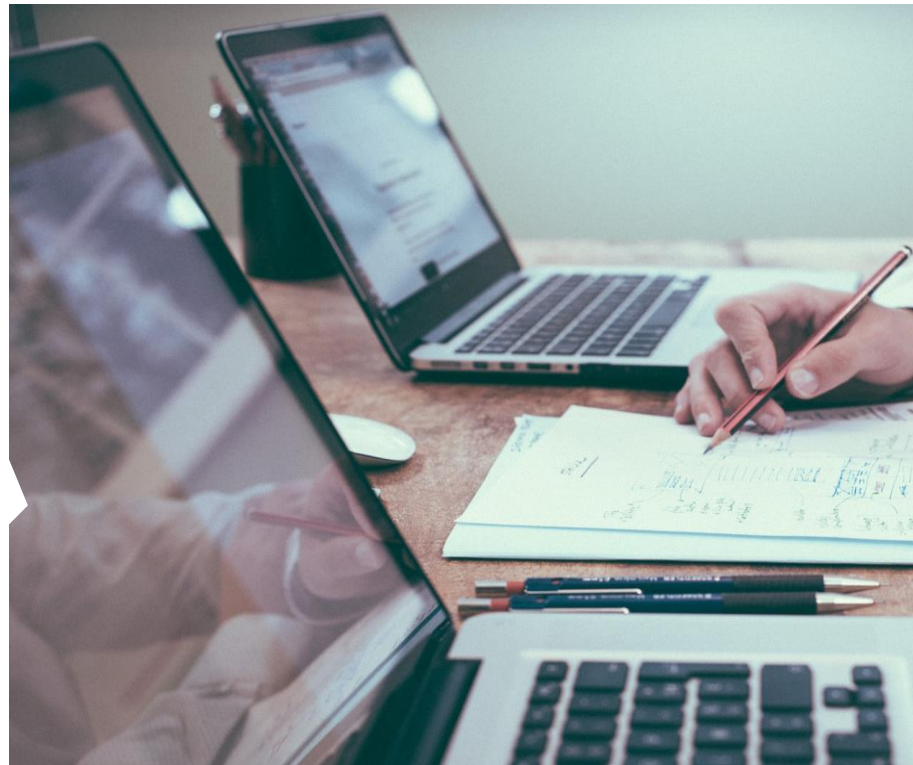
Időbeliség

Szerződés minta:

https://mkvk.hu/hu/szervezet/bizottsagok/szakertoi/kozlemenyek/Megbizasi_szer-zodes_GDPR_kozlemeny_20180806

2.2 Tervezés és kockázatbecslés területén tapasztalt hibák, hiányosságok és az ezzel kapcsolatos javaslatok

2.2 Kockázatbecslés és tervezés

Jellemző megállapítások:

- Az ügyfél üzleti tevékenysége és az ágazati szabályozási körülmények felmérésének dokumentációját nem mutatták be, vagy nincs összekötve a kockázatbecsléssel.

Üzleti
tevékenység
felmérése

ISA315

Kapcsolat a
kockázatokhoz

- Nincs elemzés, vagy más eljárás a kiugró, szokatlan értékek magas kockázatok azonosítására. / A mérleg és eredménykimutatás számszaki elemzése ugyan megtörtént, de az érdemi változásokra nem adott magyarázatot a könyvvizsgáló, a tervezés során az ebből fakadó kockázatokat nem vette figyelembe.

Analitikus
elemzés

Változásokról
érdemi szöveges
magyarázat

2.2 Kockázatbecslés és tervezés

- Nem készített dokumentációt a belső ellenőrzési rendszer felméréséről, a különféle üzleti folyamatok felméréséről, az azonosított kontrollok felméréséről, működésének hatékonyságról.

Fő folyamatok
felmérése
(zárás is)

Kontrollpontok

Egy minta a
folyamatról

- A csalás miatt előforduló lényeges hibás állítás kockázatot nem azonosítottak, következtetést elmulasztottak indokolni. / A könyvvizsgáló a csalás, hamisítás kockázatát nem mérte fel, nem azonosított csalási kockázatot sem a beszámoló szintjén, sem az egyes ügyletek, számlaegyenlegek szintjén. / A könyvvizsgáló nem alkalmazta a szakmai szkepticizmus követelményét, nem azonosított csalással érintett területeket.

Szakmai
szkepticizmus

Célzott
eljárások

2.2 Kockázatbecslés és tervezés

- A lényegességi szint meghatározását matematikai feladatnak tekintik (pl az árbevétel, mérlegfőösszeg, sajáttőke, adózáselőttieredmény, összes költség átlagolásával állapította meg a végleges lényegesség mértékét) / A lényegesség meghatározásánál döntését és a számítás módszerét nem indokolta.

Legjellemzőbb
mutató alapján

Döntés
indoklása

Időbeliség

- A jelentős számlaegyenlegek, ügyletcsoportok, közzétételek (SZÜK) meghatározásra kerültek, de a kockázatfelmérés nem történt meg állítások szintjén.

Eredendő
kockázat

Lényeges hibás
állítás kockázat

Releváns állítás

2.2 Kockázatbecslés és tervezés

- Nem terveztek **alapvető vizsgálati eljárásokat** kritikus és jelentős számlaegyenlegekhez, ügyletcsoporthoz, bemutatáshoz (SZÜK) pl. azért, mert a könyvvizsgálati szoftverben nincs benne.

Jelleg

Terjedelem

Ütemezés

- A könyvvizsgálati munkaprogram túl általános volt, nem volt kellően ügyfél specifikus.

Specifikus

Kockázatra
reagáló

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás területén tapasztalt hibák, hiányosságok és az ezzel kapcsolatos javaslatok

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

Jellemző megállapítások:

- A nyitó adatok ellenőrzésének tényét elmulasztotta dokumentálni első könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgáló.

ISA 510
Nyitóegyenlegek

Elegendő
és megfelelő

Kapcsolat-
felvétel

- A dokumentáció nem tartalmazott következtetéseket, más esetekben csak a következtetéseket szerepeltették, az ezeket alátámasztó eljárásokat, bizonyítékokat nem rögzítette a könyvvizsgáló.

Következtetés
szerepeltetése

Eljárások
dokumentálása

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

- Szoftverek munkaprogramjában csak „igen/nem” választ jelölt meg a könyvvizsgáló, ami önmagában nem bizonyíték az eljárás elvégzésére. Az elvégzett vizsgálatokról nem készült önálló munkalap, csak a munkaprogramban jelölték, hogy elvégezték.

ISA 500
Könyvvizsgálati
bizonyítékok

ISA 230
Dokumentálás

Referencia-
szám

Eljárások: Szemrevételezés

Megfigyelés

Külső megerősítés

Újraszámítás/Ismételt végrehajtás

Elemző eljárások

Interjú

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

- Az elvégzett tesztelések nem voltak követhetők a dokumentumokból, sem a mintavétel módja, sem az elvégzett tesztelés hozzárendelése a releváns állításokhoz nem volt bemutatva.

Kockázatbecslés

Releváns
állítások

Eljárások
meghatározása

Mintaszám
kalkuláció

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

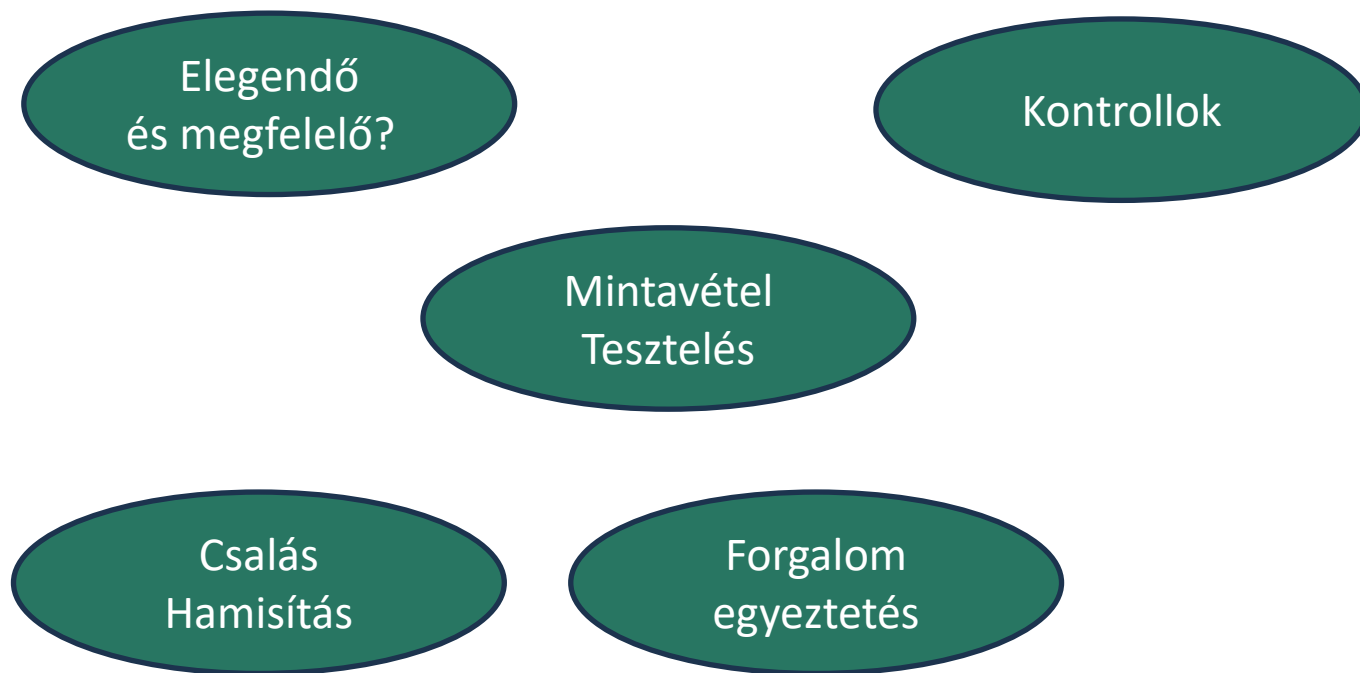
- Az ellenőrzés során bemutatott dokumentáció nem tartalmazta a fordulónap utáni események vizsgálatát, valamint a vállalkozás folytatása elve teljesülésének vizsgálatát.

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

- Az árbevétel vizsgálatához konkrét vizsgálat nem került dokumentálásra, csak az értékesítési folyamat leírása.

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

- A leltár ellenőrzés során nem derült ki, hogy mit és milyen szempontok szerint ellenőriztek.

- Elemzés során feltárt jelentős kockázatra nem történt bizonyíték gyűjtés.

2.3 Bizonyítékgyűjtés és dokumentálás

- A dokumentáció csak az ügyfél által készített dokumentumokat (számlamásolatokat, bankszámla kivonatokat, főkönyvi adatokat) tartalmazta, a könyvvizsgáló által végzett eljárásokra nem volt bizonyíték (nem készült munkalap).

ISA 330
Válaszok a becsült
kockázatokra

Átfogó válaszok

Válaszok az
állítások szintjén

2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek vizsgálata során tapasztalt hibák, hiányosságok és az ezzel kapcsolatos javaslatok

2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek (fő területek)

Az egyedi megbízások minőségellenőrzése során két fő terület kerül kijelölésre (kritikus vagy jelentős vizsgálati terület)

Kérdések a fő területekhez – belső összefüggések:

- 3/I.1. Azonosították-e az adott területhez rendelhető ügyletcsoportokat (gazdasági eseményeket, azok csoportosítását), számlaegyenlegeket, közzétételeket, valamint az ezekhez kapcsolódó releváns állításokat (létezés/előfordulás, teljesség, értékelés, bemutatás, közzététel stb.)?
- 3/I.2. **Minden egyes releváns állítás tekintetében elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot gyűjtöttek-e be a területen azonosított ügyletcsoportok, számlaegyenlegek és közzétett információk vonatkozásában?**
- 3/I.3. Dokumentáltak-e elvégezték-e a szükséges eljárásokat a lényeges hibás állítás kockázatát képező számviteli becslések ellenőrzése tekintetében?
- 3/I.4. **Minden szükséges könyvvizsgálati eljárást elvégezték-e, és azt megfelelően dokumentálták-e?**

2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek (fő területek)

Kérdések a fő területekhez – belső összefüggések (folytatás):

- 3/I.5. Áttekinthető-e a dokumentáció és az alkalmazott munkalapok **lehetővé teszik** az elvégzett munka, a felmerült problémák és a szükséges intézkedések bemutatását, valamint a **konklúziók levonását**?
- 3/I.6. A feltárt, nem javított könyvvizsgálati eltéréseket összesítették-e lényegességük megítéléséhez?
- 3/I.7. A könyvvizsgálói jelentés szempontjából **jelentős következtetéseket** tartalmazó munkapapírokat a könyvvizsgáló **áttekintette-e**?
- 3/I.8. Egyeztették-e a végleges mérleget és eredménykimutatást a könyvvizsgálati munkaterületek összesítését/összefoglalását tartalmazó munkalapokkal és ennek tényét és ennek eredményét áttekintették és dokumentálták-e?

Összefüggés a fő terület kérdései között:

A 3/I.2 vagy 3/I.4 kérdésekre NEM válasz született.

Vizsgálni kell, hogy szükséges-e a 3/I.5 és 3/I.7 kérdésekre is NEM választ adni.

2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek (fő területek)

Jellemző megállapítások:

- A kijelölt fő területre vonatkozóan nem minden releváns állításra (létezés/előfordulás, teljesség, értékelés, besorolás, elhatárolás) történt bizonyítékgyűjtés.

Minden
releváns állítás

Kockázatbecslés

- A munkaprogram tervezett eljárásai és a kockázatbecslés nem kapcsolódnak össze / A kockázatbecslés – munkaprogram - bizonyíték logikai lánc nem teljesül vagy ellentmondásokat tartalmaz

Bizonyíték
meggyőző ereje

Alkalmas a
konklúzióra

- Eljárásokat elvégeztek, de nincs elegendő és megfelelő bizonyíték / hiányos dokumentáció → nem bizonyítható

2.4 Kiemelt jelentőséggel bíró területek (fő területek)

- Az árbevétellel kapcsolatban nem került sor minden egyes releváns állítás tekintetében elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték gyűjtésre.

Minden
releváns állítás

- A bemutatott dokumentáció nem tette volna lehetővé az árbevétel/vevők fő területre vonatkozóan a konklúziók levonását. Illetve a bemutatott dokumentumok alapján az áttekintés nem volt megfelelő

Tartalmi
áttekintés

Alkalmas a
konklúzióra

- A végrehajtott eljárások nincsenek dokumentálva (ellenőrző listában „elvégezve” jelölés, de nincs erről bizonyíték)

Dokumentáció

2.5 Áttekintés és jelentéskészítés területén tapasztalt hibák, hiányosságok és az ezzel kapcsolatos javaslatok

2.5 Áttekintés és jelentéskészítés

Jellemző megállapítások:

- A kiválasztott területeken feltárt hiányosságok figyelembevételével mellett megállapítható volt, hogy nem győződtek meg a kijelölt eljárások végrehajtásáról, és azok megfelelő dokumentálásáról.
- A végleges mérleg, eredménykimutatás és az összefoglaló munkalapok egyeztetését dokumentációval nem tudták alátámasztani.
- A következtetések hiányosak vagy teljesen elmaradtak.
- Bizonyítékgyűjtés nem minden kockázatra történt meg.
- A dokumentáció (használt szoftver kérdőívei, Excel táblák, munkalapok) üres vagy hiányos
- Elvégzettnek jelölt eljárások nincsenek alátámasztva /
A végrehajtott eljárások nincsenek dokumentálva
→ „elvégezve” jelölés bizonyíték nélkül

Tartalmi
áttekintés

Elemző
eljárások

Értékelések

- Lényegesség újraszámítása
- Nem helyesbített hibák hatása
- Bizonyítékok és következtetések összhangja

2.5 Áttekintés és jelentéskészítés

Jellemző megállapítások:

- Nincs összhang a teljességi nyilatkozat és a vezetés által aláírt beszámoló dátumai között.
- A jelentés nem tartalmazza a szükséges „Egyéb kérdések” bekezdést arra vonatkozóan, hogy a társaság előző évi egyszerűsített éves beszámolója nem volt könyvvizsgálatra kötelezett, így azt könyvvizsgáló nem ellenőrizte.
- A minőségellenőrzés során bemutatott könyvvizsgálati dokumentumok nem tartalmaznak elegendő és megfelelő bizonyítékot és nem támasztják alá a könyvvizsgálói jelentést és az abban rögzített véleményt.
- A tervezési dokumentum hiányossága, a bizonyíték gyűjtési hiányosságok, mindkét fő terület hiányosságai (4 vagy 4-nél több nem válasz született mindkét fő területnél), az áttekintés és jelentéskészítés hiányosságai arra engednek következtetni, hogy a dokumentáció nem támasztja alá a könyvvizsgálói jelentést és az abban rögzített véleményt.

Időbeliség

Alátámasztott
jelentés

Minta
jelentések

3. A Minőségirányítási rendszer kamarai ellenőrzésének módszertana, bevezetése

MIR

3. SZABÁLYOZÁS

1. TÉMASZÁMÚ NEMZETKÖZI MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI STANDARD (ISQM 1)

Minőségirányítás pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatát vagy átvilágítását, vagy egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra szóló vagy kapcsolódó szolgáltatási megbízásokat végrehajtó társaságok számára

„Társaság” fogalma: Az egyéni könyvvizsgáló, valamint kamarai tag könyvvizsgálók személyegyesítő vagy tőkeegyesítő társasága vagy egyéb gazdálkodó egysége

Hatályba lépés: 2024. január 1.

**Lásd.: Könyvvizsgálók kötelező szakmai
továbbképzése 2022-2023**

3. A standard hatóköre:

Az ISQM 1 a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló társaságok azzal kapcsolatos felelősségeivel foglalkozik, hogy minőségirányítási rendszert

- alakítson ki
- vezessen be és
- működtessen

pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatára vagy átvilágítására, vagy egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra szóló vagy kapcsolódó szolgáltatási megbízásokra vonatkozóan.

Kapcsolódás más standardokhoz:

ISQM 2 (megbízás minőségének áttekintése)

220. sz. felülvizsgált standard (a könyvvizsgáló felelőssége)

Releváns etikai követelmények (IESBA-kódex)

3. Minőségellenőrzés változása

- A Minőség-ellenőrzési Eljárási Szabályzat módosításával léptek életbe az új szabályok (2025)
- Változnak a kérdőívek
- Változik az értékelés
- Szemléletváltozást követel mind az ellenőrzöttektől, mind a minőségellenőröktől

KOCKÁZATALAPÚ MEGKÖZELÍTÉS

MINŐSÉGCÉLOK - KOCKÁZATOK - VÁLASZOK -

ÉRTÉKELÉS - HELYREHOZÁS

3. Minőségirányítási rendszer (MIR)

Folyamatos és ismétlődő módon működik és reagál a társaság, valamint annak megbízásai jellegének és körülményeinek változásaira.

Nyolc komponens:

- a) A társaság kockázatelemzési folyamata
- b) Irányítás és vezetőség
- c) Releváns etikai követelmények
- d) Ügyfélkapcsolatok és konkrét megbízások elfogadása és megtartása
- e) Megbízások végrehajtása
- f) Erőforrások
- g) Információk és kommunikáció
- h) A figyelemmel kíséresi és helyrehozási folyamat

3. A KÉRDŐÍVEK TÍPUSAI

MINŐSÉG- ELLENŐRZÉSI KÉRDŐÍVEK

- 1) **Asszisztens nélkül egyedül dolgozó könyvvizsgáló** (egyéni vagy társaságban egyedül dolgozó könyvvizsgálók) részére
- 2) **Könyvvizsgáló társaság** (egy vagy több aláíró könyvvizsgálót és/vagy asszisztens(ek)e)t foglalkoztató társaság) részére

3. A KÉRDŐÍVEK FELÉPÍTÉSE

KOMPONENSENKÉNT

Minőségcélok meghatározása

standard által meghatározott minőségcélok
egyéni / a társaságra szabott minőségcélok

A meghatározott minőségcélokat befolyásoló kockázatok azonosítása

egyéni / a társaság számára kockázatot jelentő tényezők

A minőségi kockázatokra adott válaszok

a minőség szempontjából kiemelt fontosságú kockázatokra adott válaszok külön kérdésként

VALAMENNYI KOMPONENSRE

Figyelemmel kísérés és helyrehozás

ELLENŐRZÉSI MÓDSZER

Mire alapozzuk a megállapításainkat?

**A standard dokumentálási kötelezettséget ír elő a teljes minőségirányítási rendszerre
(ISQM1 57-60. §, A202-A206)**

Bizonyíték lehet:

- a társaság Információ és kommunikáció komponense, dokumentumok (kézikönyvek, ellenőrző listák, űrlapok)
- IT-alkalmazások, adatbázisok stb., vagy informális bizonyítékok (e-mailes kommunikáció, weboldalon való posztolások, szóban közöltek, ha erre bármilyen közvetett bizonyíték van).

Javasolt szakirodalom:

<https://mkvk.hu/hu/tudastar/szakmai-es-etikai-standardok/minosegellenorzesi-es-minosegiranyitasi-standardok>

<https://mkvk.hu/tudastar/minosegiranyitasi-tudasbazis>

<https://mkvk.hu/szervezet/bizottsagok/minosegellenorzes/eloadasok>

<https://mkvk.hu/tudastar/dokumentacio-aranyos-alkalmazas-gyakorlatban>

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Köszönjük a figyelmet!

Tóthné Rákosa Erika

Minőségellenőrzési bizottság tagja

és

Molnár Andrea Kinga

Minőségellenőr